Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0162

Demokraatia vastupanuvõime toetamine Armeenias

Euroopa Parlamendi 30. aprilli 2026. aasta resolutsioon demokraatia vastupanuvõime toetamise kohta Armeenias (2026/2701(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Armeenia kohta,

– võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelist ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut[1],

– võttes arvesse Armeenia Rahvuskogu poolt 26. märtsil 2025 vastu võetud uut seadust, millega käivitati riigi Euroopa Liiduga ühinemise protsess,

– võttes arvesse peaminister Nikol Pašinjani 11. märtsi 2026. aasta sõnavõttu Euroopa Parlamendi ees Strasbourgis,

– võttes arvesse 3. detsembri 2025. aasta ühist pressiavaldust, mis tehti pärast ELi ja Armeenia partnerlusnõukogu kuuendat kohtumist,

– võttes arvesse Armeenia ja ELi partnerluse strateegilise tegevuskava vastuvõtmist,

– võttes arvesse ELi ja Armeenia vastupanuvõime ja majanduskasvu kava ning ELi strateegia „Global Gateway“ investeerimiskohustusi,

– võttes arvesse ELi ja Armeenia poliitilise ja julgeolekualase dialoogi 3. veebruari 2026. aasta järeldusi,

– võttes arvesse nõukogu 30. jaanuari 2025. aasta otsust (ÜVJP)

---

1 ELT L 23, 26.1.2018, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2018/104/oj.

2015/211[2], millega pikendatakse Euroopa Liidu missiooni Armeenias (EUMA) volitusi kahe aasta võrra,

– võttes arvesse nõukogu 21. aprilli 2026. aasta otsust (ÜVJP) 2026/894[3], millega luuakse ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) raames ELi partnerlusmissioon Armeenias (EUPM Armenia),

– võttes arvesse nõukogu 22. juuli 2024. aasta otsust (ÜVJP) 2024/2010[4], mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Armeenia Vabariigi relvajõudude toetamiseks,

– võttes arvesse ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raamistikus osalemist käsitleva Euroopa Liidu ja Armeenia vahelise lepingu[5] ratifitseerimist, mille üle väljendati heameelt 3. detsembri 2025. aasta ühises pressiavalduses pärast ELi ja Armeenia partnerlusnõukogu kuuendat kohtumist,

– võttes arvesse 8. augustil 2025 Washingtonis toimunud rahutippkohtumist,

– võttes arvesse Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) avaldatud vajaduste hindamise missiooni aruannet seoses Armeenias 7. juunil 2026 toimuvate parlamendivalimistega ning Euroopa Nõukogu tööd valimisstandardite, meediavabaduse ja teabe tervikluse valdkonnas,

– võttes arvesse oma 15. aprilli 2015. aasta resolutsiooni Armeenia genotsiidi 100. aastapäeva kohta[6],

– võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et ELi ja Armeenia suhted on jõudnud uude etappi, mida iseloomustavad suurem poliitiline kaasatus ja laiendatud julgeolekusuhted; arvestades, et need suhted põhinevad ühistel väärtustel, sealhulgas demokraatial, õigusriigil ning inimõiguste ja põhivabaduste austamisel; arvestades, et ELi ja Armeenia partnerlusnõukogu on võtnud vastu uue strateegilise tegevuskava, mis on oluline samm kahepoolsete sidemete tugevdamisel ning

---

2 ELT L, 2025/211, 31.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/211/oj.

3 ELT L, 2026/894, 22.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/894/oj.

4 ELT L, 2024/2010, 23.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2010/oj.

5 Euroopa Liidu ja Armeenia Vabariigi vaheline leping, millega määratakse kindlaks Armeenia Vabariigi Euroopa Liidu kriisiohjeoperatsioonides osalemise raamistik (ELT L, 2025/1553, 31.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2025/1553/oj).

6 ELT C 328, 6.9.2016, lk 2.

hõlmab demokraatiat, kohtureformi, inimõigusi ja paljusid muid valdkondi, tuginedes ulatuslikule ja laiendatud partnerluslepingule; arvestades, et EL on kinnitanud taas oma vankumatut toetust Armeenia reformikavale ja riigi jõupingutustele hübriidohtude vastu võitlemisel, edusammudele, mida on tehtud viisanõude kaotamist käsitlevas dialoogis, ning ELi poolt Armeenia jaoks ette nähtud 270 miljoni euro suuruse eelarvega vastupanuvõime ja majanduskasvu kavale; arvestades, et Armeenia on teinud viimastel aastatel märkimisväärseid reforme; arvestades, et endiselt on oluline võtta täiendavaid parandusmeetmeid;

B. arvestades, et 26. märtsil 2025 võttis Armeenia parlament vastu seaduse Armeenia ELiga ühinemise protsessi alustamise kohta, väljendades seeläbi riigi püüdlust saada ELi liikmeks;

C. arvestades, et 2025. aasta detsembris vastu võetud uus strateegiline tegevuskava, mis tugineb ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu täielikult rakendamisele, hõlmab paljusid valdkondi, sealhulgas demokraatiat ja õigusriiki, kohtureformi ja inimõigusi; arvestades, et need valdkondlikud valikud näitavad Armeenia suveräänset pühendumust demokraatlikele standarditele ja õigusriigile, mis on kooskõlas ELi normide ja väärtustega;

D. arvestades, et Euroopa poliitilise ühenduse kaheksas tippkohtumine ning esimene ELi ja Armeenia tippkohtumine toimuvad järjestikku 4.–5. mail 2026 Jerevanis ning see on ajalooline märk Euroopa solidaarsusest Armeeniaga; arvestades, et ELi ja Armeenia tippkohtumine, millel osalevad Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni president ja komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, peaks andma kahepoolsetes suhetes konkreetseid tulemusi, pöörates erilist tähelepanu ühenduvusele energia-, transpordi- ja digitaristu valdkonnas ning rahule, julgeolekule ja heaolule Lõuna-Kaukaasias;

E. arvestades, et nõukogu lõi 21. aprillil 2026 ÜJKP raames ELi partnerlusmissiooni Armeenias (EUPM Armenia), mis annab täiendava panuse Armeenia demokraatia vastupanuvõime ja kriisiohje suutlikkuse suurendamisse; arvestades, et selle missiooniga toetatakse Armeeniat, kes seisab silmitsi mitmekihiliste ohtudega, nagu välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonid ja sekkumised, küberründed ja ebaseaduslikud rahavood; arvestades, et missiooni loomine kinnitab, et demokraatlik julgeolek on nüüd ELi ja Armeenia partnerluse tugisammas; arvestades, et EUPM Armenia annab Armeenia ametiasutustele strateegilist nõu ja suurendab nende suutlikkust, et aidata neil sellistele ohtudele reageerida;

F. arvestades, et 7. juunil 2026 toimuvad Armeenias parlamendivalimised, mis on strateegiliselt olulised mitte ainult riigisisese demokraatia tugevdamiseks, vaid ka rahu, reformide ja ELiga tehtava tihedama koostöö kestlikkuse jaoks; arvestades, et

valimiste usaldusväärsus sõltub sellest, kas on olemas tingimused vabadeks, õiglasteks ja konkurentsipõhisteks valimisteks, samuti tugevatest institutsioonidest, sõltumatust meediast ning jõulistest kaitsemeetmetest desinformatsiooni, ebaseadusliku rahastamise, häälte ostmise ja muude pahatahtliku sekkumise vormide vastu; arvestades, et ODIHR on väljendanud muret ringkondade valimiskomisjonide valmisoleku, küberturvalisuse, varajaste kampaaniate, haldusressursside väärkasutamise, kampaania rahastamise läbipaistvuse ja meedia polariseerumise pärast; arvestades, et välissekkumine – eelkõige Venemaa poolt tema käsilaste abiga sooritatud süstemaatilised hübriidoperatsioonid, sealhulgas desinformatsioonikampaaniad, küberoperatsioonid, majanduslik surve ja kohalike käsilaste kaasamine – on üha enam toimunud riigisiseste mõjutajate, näiteks teatavate usutegelaste ja oligarhiavõrgustike kaudu, peegeldades Moldova ja Gruusia hiljutistel valimistel täheldatud mustreid;

G. arvestades, et 1. aprillil 2026 toimunud kohtumisel avaldas Vladimir Putin Armeenia peaministrile Nikol Pašinjanile survet, et ta lubaks kinnipeetud vene-armeenia miljardäril Samvel Karapetjanil Armeenia eelseisvatel valimistel osaleda;

H. arvestades, et EUMA täidab jätkuvalt olulist rolli, aidates kaasa stabiilsusele, usalduse suurendamisele ja inimeste julgeolekule konfliktidest mõjutatud piirkondades; arvestades, et 30. jaanuaril 2025 pikendas nõukogu EUMA volitusi kahe aasta võrra; arvestades, et EUMA täidab Armeenia-Aserbaidžaani piiril tähtsat stabiliseerivat rolli; arvestades, et missioon aitab ka jälgida kohapealset olukorda ja selle kohta aru anda ning toetada usalduse suurendamist Armeenia ja Aserbaidžaani vahel;

I. arvestades, et Armeenia-Aserbaidžaani rahuprotsess on märkimisväärselt hoogustunud, kuna läbi Armeenia territooriumi kavatsetakse rajada mitmeliigiline transiidiühendus, mis ühendaks Aserbaidžaani põhiosa Nahhitševani Autonoomse Vabariigiga, austades samal ajal täielikult Armeenia suveräänsust, territoriaalset terviklikkust ja jurisdiktsiooni, ning mis oleks oluline vahend, mille abil vähendada Armeenia majanduslikku sõltuvust Venemaast; arvestades, et EL toetab seda protsessi täielikult ELi ja Armeenia ühenduvuspartnerluse ja algatuse „Rahu ristteed“ kaudu;

1. kinnitab oma kindlat usku Armeenia ametivõimude võetud kohustusse toetada vabu, õiglasi ja läbipaistvaid valimisi ning väljendab toetust Armeenia püüdlustele kaitsta demokraatlikke institutsioone välissekkumise eest;

2. väljendab täielikku toetust vabade, õiglaste, konkurentsipõhiste ja rahumeelsete parlamendivalimiste toimumisele Armeenias 2026. aasta juunis, kusjuures nende tulemuse peab määrama ainult Armeenia rahvas ise; rõhutab, kui olulised on valimiskomisjonide

sõltumatus, kõigile kandidaatidele võrdselt kehtivad kampaania tegemise tingimused, meedia mitmekesisus ja põhivabaduste täielik austamine kogu valimistsükli jooksul; nõuab tugevaid kaitsemeetmeid desinformatsiooni, ebaseadusliku rahastamise, häälte ostmise ja survestamise vastu, valimistaristu tõhustatud kaitset, kampaaniate rahastamise läbipaistvust ning faktikontrolli algatuste ja kodanikuühiskonna toetamist, muu hulgas teabe jagamise ja varajase hoiatamise mehhanismide kaudu; nõuab usaldusväärsete rahvusvaheliste ja riigisiseste valimisvaatlusmissioonide lähetamist valimistele, muu hulgas ODIHRi poolt, ning nende missioonidega täieliku koostöö tegemist;

3. mõistab teravalt hukka välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonid ja sekkumised, desinformatsioonikampaaniad ja muud Armeenia vastu suunatud hübriidohud – eelkõige need, mille taga on Venemaa ja tema käsilased –, sealhulgas küberründed, ebaseadusliku poliitilise rahastamise ja riigisiseste osalejate, näiteks oligarhiavõrgustike kasutamise nende ohtude võimendamiseks; rõhutab, et need ohud on oma olemuselt struktuursed ja pikaajalised ning selleks, et tugevdada demokraatia vastupanuvõimet ulatuslikumalt kui ainult valimistsükliga seoses, tuleb teha pidevaid jõupingutusi; väljendab sellega seoses heameelt EUPM Armenia loomise üle ning nõuab ELi suuremat tuge strateegilise kommunikatsiooni, meediapädevuse, küberturvalisusega seotud suutlikkuse suurendamise ja digiplatvormidega struktureeritud koostöö valdkonnas; kutsub Armeenia ametivõime üles tagama opositsiooni õiguste, kohtusüsteemi sõltumatuse ja väljendusvabaduse täieliku austamise;

4. võtab teadmiseks spetsiifilised probleemid seoses sellega, et Armeenias on arvukas vene kogukond, sealhulgas topeltkodakondsusega isikud, ning rõhutab vajadust olla valvas mis tahes katsete suhtes kasutada seda olukorda valimistesse sekkumiseks;

5. väljendab heameelt ELi ja Armeenia suhete hoogsa edenemise ning selle üle, et Armeenia on jätkuvalt pühendunud demokraatiale, õigusriigile, inimõigustele ning ulatuslike poliitiliste ja majandusreformide elluviimisele;

6. väljendab heameelt ELi ja Armeenia partnerluse uue strateegilise tegevuskava vastuvõtmise, ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu rakendamisel tehtud edusammude, viisanõude kaotamise alase dialoogi edenemise ning vastupanuvõime ja majanduskasvu kava jätkuva elluviimise üle; väljendab sellega seoses heameelt Armeenia seadusandlike ja poliitiliste jõupingutuste üle, mille eesmärk on tihendada suhteid ELiga;

7. väljendab heameelt Euroopa poliitilise ühenduse kaheksanda tippkohtumise ning esimese ELi ja Armeenia tippkohtumise üle, mis toimuvad Jerevanis 4. ja 5. mail 2026 ning mis on erakordsed

ajaloolise tähtsusega sündmused; on seisukohal, et nende tippkohtumiste järjestikku Jerevanis korraldamisega antakse ühemõtteline poliitiline sõnum selle kohta, et kogu Euroopa on Armeeniaga solidaarne ning et EL on pühendunud Armeenia rahu, reformide ja vastupanuvõime tegevuskava toetamisele; kutsub ELi ja Armeenia juhte üles kasutama seda võimalust ambitsioonikate ja konkreetsete eesmärkide seadmiseks;

8. väljendab heameelt vastu võetud õigusakti üle, mis kajastab riigi püüdlust saada ELi liikmeks, ning nõuab, et ELi institutsioonid ja Armeenia ametivõimud toetaksid seda poliitilist valikut praktiliste demokraatial, õigusriigil ja põhiõigustel põhinevate sammudega;

9. kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles tihendama Armeeniaga koostööd demokraatliku valitsemistava, õigusriigi, kohtureformi, korruptsioonivastase võitluse, küberturvalisuse ja hübriidohtudele vastupanu võime valdkonnas ning suurendama kättesaadavat toetust sõltumatule meediale, kodanikuühiskonnale, kohalikele ametiasutustele ja reformidele orienteeritud avalikule haldusele; nõuab tihedat koordineerimist rahvusvaheliste partneritega, et toetada neid jõupingutusi;

10. toetab kindlalt Armeenia jätkuvaid püüdlusi Aserbaidžaaniga rahu saavutamiseks, leppimiseks ja täielikult toimivate suhete taastamiseks; väljendab heameelt rahuprotsessi edenemise üle ning kutsub mõlemat poolt üles tegema jõupingutusi tervikliku ja õiguslikult siduva rahuleppe sõlmimise nimel; rõhutab, et mis tahes kestev rahu peab põhinema suveräänsuse, territoriaalse terviklikkuse ja piiride rikkumatuse austamisel;

11. ergutab ELi toetusel Moldova Vabariigiga teabevahetuse ja koostöö tõhustamist, võttes arvesse kahe riigi võrreldavaid kogemusi seoses valimistesse sekkumisega;

12. kinnitab taas, et toetab Mägi-Karabahhi armeenlaste õigusi, sealhulgas nende identiteedi, omandi ja kultuuripärandi kaitsmist, ning nende õigust turvalisele, takistamatule ja väärikale tagasipöördumisele asjakohaste rahvusvaheliste tagatiste alusel; nõuab Armeenia kultuuri- ja usupärandi hävitamise eest vastutavate isikute vastutusele võtmist ning rahvusvahelise hindamismissiooni lähetamist;

13. mõistab hukka armeenia sõjavangide, kinnipeetavate ja pantvangide ebaõiglase kinnipidamise Aserbaidžaani poolt; nõuab nende viivitamatut ja tingimusteta vabastamist; võtab teadmiseks seni astutud sammud ja nõuab täiendavate usaldust suurendavate meetmete võtmist; nõuab rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigustealase õiguse täielikku austamist;

14. nõuab, et EL annaks Armeeniale rohkem rahalist ja tehnilist abi, muu hulgas vastupanuvõime ja majanduskasvu kava kaudu, keskendudes

institutsioonilise vastupanuvõime suurendamisele, energiajulgeolekule, e-valitsusele ja majanduse mitmekesistamisele ning struktuurse sõltuvuse vähendamisele sellistes elutähtsates sektorites nagu energia, transport ja taristu; ergutab Armeenia valitsust võtma reformidega seoses järelmeetmeid;

15. väljendab heameelt EUMA kodanikuühiskonna strateegia vastuvõtmise üle; peab seda oluliseks sammuks, millega laiendatakse missiooni koostööd Armeenia kodanikuühiskonnaga, minnes kaugemale missiooni põhilistest julgeolekuseire volitustest, ning innustab EUMAt suhtlema tihedamalt kohalike demokraatias osalejate, kogukonnaorganisatsioonide ja sõltumatu meediaga, andes seeläbi oma panuse demokraatia vastupanuvõimesse; tunnustab Armeenia kodanikuühiskonna tööd välissekkumiskampaaniate, küberrünnete ja internetis levitatava desinformatsiooni uurimisel;

16. väljendab heameelt jätkuvate jõupingutuste üle, mida tehakse Armeenia ja Türgi vaheliste suhete normaliseerimiseks, kuna see aitab oluliselt kaasa piirkondlikule stabiilsusele, leppimisele ja ühenduvusele; kutsub mõlemat poolt üles jätkama heas usus koostööd edasiste usaldust suurendavate meetmete võtmisel, sealhulgas piiride taasavamisel, mis kujutab endast olulist panust piirkondliku stabiilsuse, leppimise ja ühenduvuse edendamisse;

17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Armeenia Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile, Euroopa Nõukogule ja Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile.